

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Задорожний З.-М. В.

« 24 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція»

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

галузь знань – 08 Право

спеціальність – 081 Право

освітньо-наукова програма – Право

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Міждисциплінарна юриспруденція»

Дисципліна «Міждисциплінарна юриспруденція»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань - 08 Право	Статус дисципліни вибіркова дисципліна з циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 1	спеціальність 081 Право	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	рівень вищої освіти – третій (освітньо- науковий), ступінь доктора філософії	Аудиторні години - <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 12 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 120</i> <i>Заочна – 138</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 2		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція»

2.1. Мета вивчення дисципліни

У сучасних умовах розвитку юриспруденції невиправдані посилання на дисциплінарність як професійну приналежність юристів, оскільки сьогодні запозичення з інших галузей, наприклад, гуманітарного знання, стає правилом не тільки для зміни горизонту правового і державного бачення спеціаліста юридичного профілю, але й включено в безпосередній процес самого правового і державного буття.

Сучасний етап розвитку науки характеризується тенденцією до інтеграції наукового знання різних галузей і зростанням інтересу до міждисциплінарних досліджень. Особливо характерними ці заяви стають на тлі поглиблення

міждисциплінарних зв'язків соціогуманітарних наук, які все більшою мірою інтегруються в цілісну систему знань. Зокрема, юридична наука перебуває в таких умовах, коли право й держава як складний об'єкт її дослідження зазнає змін, які тягнуть за собою появу нових сфер юриспруденції.

Вивчення курсу «Міждисциплінарна юриспруденція» має важливе значення у підготовці майбутніх «докторів філософії». Адже опанування теоретичними знаннями про зв'язки юриспруденції з суміжними соціогуманітарними науками, нададуть змогу аспірантам здобути навички переведення їхнього методологічного інструментарію у правову сферу.

Як навчальна дисципліна, «Міждисциплінарна юриспруденція» ставить за мету озброїти майбутніх науковців вмінням ефективного оперування категоріальним рядом, концепціями та методами суміжних наукових дисциплін (історії, філософії, соціології, психології, політології тощо). Це дасть можливість виробити новий погляд на актуальні проблеми сучасної правової науки, можливість побачити нові шляхи їх вирішення. Використання знань, отриманих під час вивчення курсу «Міждисциплінарна юриспруденція» дозволить майбутнім науковцям подолати високий рівень догматизації, який характерний для сучасної вітчизняної юридичної науки.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція» є наявність знань, які здобувачі отримують із дисциплін «Філософія науки», «Методологія та організація наукових досліджень», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Іноземна мова в наукових дослідженнях», «Методика виконання дисертаційної роботи», «Емпіричні методи та інформаційно-аналітичні технології у наукових пошуках».

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни. Вивчення дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція» покликане вдосконалити здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; наполегливість у досягненні мети, уміння постійно і системно працювати над собою та отриманою інформацією; здатність мислити логічно, критично, креативно, науково аналізувати соціально-значимі проблеми і процеси юридичної сфери; здатність усвідомлювати реалії юридичної дійсності; здатність застосовувати основні методи аналізу й оцінки застосування правових норм; сприймати право як вищу цінність соціального життя індивіда; здатність розуміти та відображати взаємозв'язки, розвиток та протиріччя явищ дійсності; сучасні уявлення про принципи гармонійного розвитку юриспруденції.

2.4. Результати навчання

У результаті вивчення курсу «Міждисциплінарна юриспруденція» здобувачі вищої освіти повинні:

- ✓ засвоїти предмет, методологію даної дисципліни, основні категорії та поняття;
- ✓ вести наукову полеміку та аналізувати стан наукової дискусії,
- ✓ формулювати та обґрунтовувати теоретичні висновки та рекомендації по вирішенню актуальних проблем юридичної науки;

- ✓ користуватися загальними та спеціальними методами ведення наукових досліджень, використовувати загальні поняття і категорії;
- ✓ застосовувати теоретичні знання у науково-дослідницькій діяльності;
- ✓ знаходити необхідну юридичну та іншу літературу для поповнення своїх теоретичних знань;
- ✓ розширити та поглибити свої пізнавально-орієнтаційні знання у галузі антропології, онтології та гносеології права;
- ✓ сформувати творчо-юридичне мислення у пізнанні філософсько-правових аспектів феномену права та виявлення світоглядно-методологічних засад сучасного праворозуміння.
- ✓ усвідомити значення міждисциплінарних підходів у дослідженнях явищ державно-правової дійсності;
- ✓ орієнтуватися щодо різних підходів до проблем взаємозв'язку права і людини, держави і права, держави і громадянського суспільства;
- ✓ готувати відповідні наукові повідомлення та реферати, формувати власну позицію з приводу глобалізації правової системи;
- ✓ застосовувати набуті знання та навички при написанні дисертаційного дослідження, давати об'єктивну оцінку різноманітним суспільним явищам, державним та правовим процесам, збагачувати власну правову культуру, підвищувати рівень знань теоретичних основ державно-правової дійсності.

Мета проведення занять з даної дисципліни полягає у тому, щоб виробити у здобувачів практичні навички самостійно працювати і творчо мислити, робити висновки і давати оцінку державно-правовим явищам як одному з елементів соціогуманітарної сфери із застосуванням міждисциплінарного підходу; виробити вміння проводити критичний аналіз літературних та нормативних джерел; застосовувати набуті знання та навички при написанні дисертаційного дослідження.

3. Програма навчальної дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція»

Змістовий модуль 1

Тема 1. Загальнотеоретична характеристика «Міждисциплінарної юриспруденція» як юридичної науки. Поняття, предмет, функції і структура «Міждисциплінарної юриспруденції»

«Міждисциплінарна юриспруденція» як самостійна юридична навчальна дисципліна. Актуальність вивчення даного курсу. Предмет та структура «Міждисциплінарної юриспруденції».

Методологія «Міждисциплінарної юриспруденції». Поняття та значення сучасної методології досліджень соціогуманітарних наук. Метод дослідження та методика досліджень. Сукупність логічних засобів і конкретних способів пізнання соціогуманітарних наук. Класифікація методів пізнання.

Функції «Міждисциплінарної юриспруденції». Зміст пізнавальної, прогностичної, виховної, евристичної, світоглядної, ідеологічної, навчально-прикладної, комунікативної функцій.

Роль «Міждисциплінарної юриспруденції» у підготовці «доктора філософії» в сучасних умовах. Пізнавальне, світоглядне та прикладне значення міждисциплінарної юриспруденції. Значимість «Міждисциплінарної юриспруденції» у подоланні догматизації сучасної юридичної науки у період формування громадянського суспільства та правової держави в Україні.

Література: 2, 4, 8, 13, 21, 22, 26, 27, 28, 34, 35, 46, 50, 54, 57, 58.

Тема 2. Загальне поняття, предмет, методологія та функції «Правової антропології» як складової міждисциплінарної юриспруденції

Передумови виникнення і розвиток «Правової антропології». Правові системи та явища як предмет правової антропології. Основні цілі та завдання правової антропології як науки і навчальної дисципліни, її місце в системі інших наук. Відмінності між правовою, біологічною, культурною та соціальною антропологією. Значимість дисципліни «Правова антропологія» для юридичної освіти. Еволюція проблематики юридичної антропології. Теоретичні підстави правової антропології.

Вплив еволюціоналізму в різних його проявах на становлення і розвиток правової антропології. Правова антропологія сучасного західного позитивного права. Трагування у правовій антропології феномену права як прояву сенсу життя стосовно до трьох глобальних проблем людського існування - сенсу історії, поняття зла і поняття смерті.

Література: 1, 5, 18, 25, 48, 52, 57-59, 64, 69, 72, 73, 74, 76.

Тема 3. Правова онтологія

Онтологічна природа права. Питання про специфіку правової реальності і онтологічної структури права як основне питання правової онтології, оскільки воно є модифікацією основного питання філософії права.

Методологія правової онтології.

Правова реальність. Концепція правової реальності («картина світу права») як образ права, репрезентований в існуючій правосвідомості, що складається із взаємодії таких моментів: а) теорій різного рівня, у тому числі філософського, а також правової ідеології, включаючи її втілення в чинній конституції; б) нормативних документів, що належать до різних рівнів правового регулювання; в) повсякденного досвіду, що має справу з проявами правового життя — правопорушеннями, практикою додержання прав людини, угод тощо і дозволяє будувати гіпотези, версії та відчувати, що виражене в них відбулося і відбувається насправді.

Природне і позитивне право як основні структурні елементи правової реальності. Інтегральна концепція правової реальності.

Форми буття права: ідея права, закон, правове життя.

Правовий простір як сфера суспільних відносин, урегульована правом. За територіальним принципом є «національний правовий простір», «європейський правовий простір», «загальносвітовий правовий простір» тощо. «Правовий простір» як поняття, пов'язане з державним суверенітетом.

Література: 2, 4, 6, 9, 12, 14, 17, 23, 29, 32, 36, 50, 53, 55, 57, 58.

Тема 4. Правова гносеологія

Гносеологія як джерело знань. Загальна характеристика правової гносеології. В концепціях гносеологічного типу право породжується, функціонує і реалізується саме у пізнавальній формі, пізнання стає ніби самою сутністю права, способом його життя.

Правове пізнання, методи правового пізнання, діалектика.

Категорія істини як центральна категорія правової гносеології.

Основні етапи, рівні та методи пізнання у праві. Пізнавальні процеси у правотворчості.

Правова практика як критерій правової істини.

Література: 3, 4, 9, 10, 21, 33, 47, 57, 58, 63, 67.

Змістовий модуль 2

Тема 5. Юридична лінгвістика

Потреба застосовувати методологічний інструментарій різних дисциплін, юриспруденції та мовознавства, продиктовані потребою здійснювати комплексне дослідження закону, влади в їх взаємозв'язку з мовою, культурою, соціумом. Історія виникнення основ законодавчої техніки та формування сучасної лінгвістики.

Юрислінгвістика сконцентрована на дослідженні проблем лінгвоправового простору: лінгвістична експертиза юридичних документів, рекомендації з розробки текстів законів та інших нормативно-правових актів, проведення досліджень у сфері юридичного перекладу, криміналістичні дослідження для визначення мовної стратегії й тактики.

Загальні положення юридичної техніки. Поняття, види юридичної техніки. Юридична термінологія. Засоби юридичної вираження волі законодавця. Засоби та прийоми юридичної техніки. Засоби словесно-документального викладу змісту нормативного акта. Техніко-юридичні прийоми.

Законодавча стилістика. Техніка індивідуальних актів. Засоби словесно-документального викладу змісту нормативного акта. Словесні технології в сфері здійснення правосуддя.

Інтерпретація текстів законів як один з напрямків юридичної лінгвістики.

Література: 4, 33, 57, 58, 61, 66, 67, 68, 69, 75.

Тема 6. Правова глобалістика

Правова глобалістика як новітня сфера наукового пошуку. Правова глобалістика як складова міждисциплінарної юриспруденції. Правова глобалістика, що об'єктивно виконує світоглядну й інтегративну роль у сфері науки і практики, оскільки осмислення глобальних тенденцій і принципове подолання спричинених ними правових проблем вимагає не тільки теоретичних досліджень, але й відповідних їм результативних практичних дій: досліджувати позитивні і негативні тенденції правової глобалізації та вияви глобальних правових проблем сучасності, розробляти алгоритми їх вирішення. Правова глобалістика наділена футурологічним потенціалом не тільки для правознавства, але й для всіх соціальних реалій, що є предметом дослідження інших галузей знань.

Правова глобалізація та глобальні правові проблеми сучасності як предмет глобалістики. Загальна теорія глобалізму. Поняття глобалізації. Причини глобалізації світу і глобальні проблеми людства. Етапи світової глобалізації. Теорії глобалізму.

Місце і роль загальної теорії права у контексті глобалізації юридичної освіти. Національний правопорядок і правова глобалістика. Правотворчість, тлумачення та реалізація права перед викликами глобалізму. Правова свідомість та правова культура перед витоками глобалізму. Державний суверенітет як проблема глобалізації світу. Глобалістські технології руйнування національної правосвідомості. Світова держава і наднаціональний порядок. Ідеологія глобалізму і державна ідеологія. Інформаційна безпека держави в умовах глобалізації. Проект «електронної держави» і проблема тотального контролю над суспільством.

Література: 4, 7, 15, 44, 45, 53, 56, 58, 60.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція» (денна форма навчання)

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Загальнотеоретична характеристика «Міждисциплінарної юриспруденція» як юридичної науки. Поняття, предмет, функції і структура «Міждисциплінарної юриспруденції»	4	20
Тема 2. Загальне поняття, предмет, методологія та функції «Правової антропології» як складової міждисциплінарної юриспруденції	6	20
Тема 3. Правова онтологія	6	20
Тема 4. Правова гносеологія	4	20
Змістовий модуль 2		
Тема 5. Юридична лінгвістика	6	20
Тема 6. Правова глобалістика	4	20
Разом	30	120

(заочна форма навчання)

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Загальнотеоретична характеристика «Міждисциплінарної юриспруденція» як юридичної науки. Поняття, предмет, функції і структура «Міждисциплінарної юриспруденції»	2	23
Тема 2. Загальне поняття, предмет, методологія та	2	23

функції «Правової антропології» як складової міждисциплінарної юриспруденції		
Тема 3. Правова онтологія	2	23
Тема 4. Правова гносеологія	2	23
Змістовий модуль 2		
Тема 5. Юридична лінгвістика	2	23
Тема 6. Правова глобалістика	2	23
Разом	12	138

5. Самостійна робота

Під час вивчення дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція» здобувачі виконують самостійні завдання. Метою даних завдань є розвиток навиків самостійної творчості, а також кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

У процесі підготовки самостійної роботи здобувач набуває вміння працювати із доктринальними джерелами, нормативною базою України та зарубіжних країн, судовою практикою, робити обґрунтовані висновки, а також логічно викладати свої думки у власному науковому дослідженні. Виконання самостійної роботи сприяє поглибленому вивченню дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція». Крім того, самостійна робота здобувача є однією із форм перевірки знань, яка вказує на рівень оволодіння ним теоретичним матеріалом та необхідними навичками.

<i>№ n/n</i>	<i>Тематика</i>	<i>Кількість годин денна форма</i>	<i>Кількість годин заочна форма</i>
1.	«Міждисциплінарна юриспруденція» як самостійна юридична навчальна дисципліна.	3	3
2.	Предмет та структура «Міждисциплінарної юриспруденції».	3	3
3.	Методологія «Міждисциплінарної юриспруденції».	3	3
4.	Поняття та значення сучасної методології досліджень соціогуманітарних наук.	3	3
5.	Функції «Міждисциплінарної юриспруденції».	3	3
6.	Роль «Міждисциплінарної юриспруденції» у підготовці доктора філософії в сучасних умовах.	3	3
7.	Значимість «Міждисциплінарної юриспруденції» у подоланні догматизації сучасної юридичної науки у період формування громадянського суспільства та правової держави в Україні.	3	3
8.	Передумови виникнення і розвиток	3	3

	правової антропології.		
9.	Правові системи та явища як предмет правової антропології.	3	3
10.	Основні цілі та завдання правової антропології як науки і навчальної дисципліни, її місце в системі інших наук.	3	3
11.	Відмінності між правовою, біологічною, культурною та соціальною антропологією.	3	3
12.	Еволюція проблематики юридичної антропології.	3	3
13.	Вплив еволюціоналізму в різних його проявах на становлення і розвиток правової антропології.	3	3
14.	Трактування у правовій антропології феномену права як прояву сенсу життя стосовно до трьох глобальних проблем людського існування - сенсу історії, поняття зла і поняття смерті.	3	3
15.	Онтологічна природа права.	3	3
16.	Правова реальність.	3	3
17.	Аксіологія права.	3	3
18.	Правовий простір.	3	3
19.	Природне і позитивне право як основні структурні елементи правової реальності.	3	3
20.	Форми буття права: ідея права, закон, правове життя.	3	3
21.	Загальна характеристика правової гносеології.	3	3
22.	Категорія істини як центральна категорія правової гносеології.	3	3
23.	Основні етапи, рівні та методи пізнання у праві.	3	3
24.	Пізнавальні процеси у правотворчості.	3	3
25.	Правова практика як критерій правової істини.	3	3
26.	Історія виникнення а загальні положення законодавчої техніки.	3	3
27.	Юридична термінологія.	3	3
28.	Засоби юридичної вираження волі законодавця.	3	3
29.	Техніко-юридичні прийоми індивідуальних актів.	3	3
30.	Словесні технології у сфері здійснення правосуддя.	3	3
31.	Правова глобалізація та глобальні	3	4

	правові проблем сучасності як предмет глобалістики.		
32.	Загальна теорія глобалізму.	3	4
33.	Поняття глобалізації.	3	4
34.	Причини глобалізації світу і глобальні проблеми людства.	3	4
35.	Місце і роль міждисциплінарної юриспруденції у контексті глобалізації юридичної освіти.	3	4
36.	Національний правопорядок і правова глобалістика.	3	4
37.	Правотворчість перед викликами глобалізму.	3	4
38.	Тлумачення та реалізація права перед викликами глобалізму	3	6
39.	Інформаційна безпека держави в умовах глобалізації.	3	6
40.	Проект «електронної держави» і проблема тотального контролю над суспільством.	3	8
Разом		120	138

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах;
- залік.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міждисциплінарна юриспруденція» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)

60-64		Е (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Комп'ютерні презентації з дисципліни, електронний варіант лекцій	1-6
2.	Індивідуальні та кейсові завдання з дисципліни	1-6
3.	<p>Використання Інтернет-ресурсів:</p> <p>1. http://zakon.rada.gov.ua/ – Офіційний сайт Верховної Ради України.</p> <p>2. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.</p> <p>3. http://dspace.tneu.edu.ua/ – Репозитарій Тернопільського національного економічного університету</p> <p>4. http://lucl.lucl.kiev.ua/ - Законодавство та право України.</p> <p>5. http://www.legality.kiev.ua/ - Інститут проблем Законодавства України ім. Ярослава Мудрого: Тексти законопроектів і коментарів до них, а також інші роботи Інституту за темою відповідності законодавства України світовим нормам, аналітичні матеріали, підготовлені експертами Інституту.</p> <p>6. http://www.lawukraine.com/ - Каталог українських правових ресурсів: Українське право в Інтернеті: бази законодавства, юридичні газети та журнали, державні органи, проекти з розвитку законодавства, довідники. Підбірка кращих Інтернет-ресурсів з української правової тематики.</p> <p>7. http://www.liga.net/LIGA Online – Всеукраїнська мережа розповсюдження правової інформації. Українське законодавство та правові інформаційні ресурси</p> <p>8. http://www.legalactivity.com.ua/ - Актуальна юриспруденція. Міжнародні юридичні науково-практичні Інтернет-конференції</p>	1-6

Рекомендовані джерела інформації

1. Антропология права // Філософський енциклопедичний словник / Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України / За ред. В. І. Шинкарука. К., 2002. С. 30.
2. Алексеев С. С. Тайна права. Его понимание, назначение, социальная ценность. М.: Издательство НОРМА, 2001. 562 с.
3. Бандура О.О. Правознавство у системі наукового знання: Аксіологічно-гносеологічний підхід (Текст): монографія для науковців, виклад., аспірант., ад'юнкт., магістрант., студ. і курсант. юрид. навч. закл. та факульт. К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. 272 с.
4. Бачинін В. А., Панов М. І. Філософія права: Підручник. К., 2002. 472 с. (Розділ IV. Філософсько-правова антропология).
5. Бігун В. С. Людина в праві: аксіологічний підхід / рукопис дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності «філософія права» (12.00.12). К.: Національна академія наук України, Інститут держави і права імені В. М. Корецького, 2003. 220 с.
6. Бернюков А. М. Юридична реальність як онтогносеологічна форма існування права (філософсько-методологічний аналіз): дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук: 12.00.12 – філософія права; Хмельницький інститут соціальних технологій Відкритого міжнародного університету розвитку особистості та людини. Львів, 2017. 432 с.
7. Борзих С.В. Понятие глобализации: новое прочтение. Век глобализации. 2011. № 2. С. 19-31.
8. Бушковская Е.А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях. Вестник Томского государственного университета. 2010. № 330. С. 152–155.
9. Власов Ю. Л. Проблеми тлумачення норм права: Монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001.
10. Ватаманюк Л., Гарасимів Т. Проблема пізнання права: гносеологічні межі та можливості. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. 2017. № 861. С. 83-87.
11. Гелеш А. І. Формування та розвиток ідеї гуманізму в праві: філософсько-правовий вимір [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Гелеш Андрій Ігорович ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л., 2012. 17 с.
12. Горобець К.В. Реальность права как методологическая проблема. Развитие методологии современной юриспруденции : матер. 3-ї міжнар. наук. конф. (пам. проф. О.В. Сурілова). О.: Фенікс, 2013. С. 89–92.
13. Графский В.Г. О междисциплинарном подходе в изучении права и законов. Проблемный анализ и государственно-управленческое проектирование. 2012. № 4(24). С. 106–108.
14. Егоров С.Н. Аксиоматические основы теории права. СПб: Лексикон, 2001.
15. Ильин И.В. Теоретико-методологические основы глобалистики. М.: Издательство Московского университета, 2009. 108 с.
16. Керимов Д. А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права). М.: Аванта+, 2000. 251 с.
17. Клименко О. Право як теоретичне поняття. Підприємництво, господарство і право. 2010. № 7.

18. Ковлер А. И. Антропология права: Учебник для вузов. М., 2002. 480 с.
19. Козюбра М. Верховенство права і Україна. *Право України*. 2012. № 1-2.
20. Козюбра М. Праворозуміння: поняття, типи та рівні. *Право України*. 2010. № 4.
21. Костицький М.В. Натурфілософія чи матеріалістична діалектика (до питання про методологію юриспруденції) *Філософські, методологічні й психологічні проблеми права*. К.: КНУВС, 2010. С. 3-6.
22. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні конспекти). Київ: Алерта, 2014. 608 с.
23. Лейст О. Э. Сущность права. Проблемы теории и философии права. М.: ИКД «Зерцало-М», 2002.
24. Максимов С. И. Правовая реальность: опыт философского осмысления. Х., 2002. 328 с.
25. Максимов С. Суб'єкт права в філософсько-антропологічному вимірі. Вісник Академії правових наук України. № 4 (23). С. 170–178.
26. Малахов В.П. Мифы современной общеправовой теории: [монография]. М. : ЮНИТИ-ДАНА ; Закон и право, 2013. 151 с.
27. Мельник В. Філософія. Наука. Техніка: Методолого-світоглядний аналіз: монографія / Львів : Вид.центр ЛНУ імені І. Франка, 2010. 592 с.
28. Минькова А.М. Междисциплинарные исследования в юриспруденции: литературный обзор. Ростов-на-Дону : Ростов. гос. ун-т, 2007. 212 с.
29. Оборотов Ю. Н. Традиции и обновление в правовой сфере: вопросы теории (от познания к постижению права): Монография. Одесса, 2002. 278 с.
30. Оборотов Ю.Н. Актуализация методологической функции общетеоретической юриспруденции. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. / за ред. С.В. Ківалова. О. : Юридична література, 2012. Вип. 67. С. 99–105.
31. Оборотов Ю.Н. Общетеоретическая юриспруденция. Учебный курс: [учебник] / под ред. Ю.Н. Оборотова. О. : Фенікс, 2011. 436 с.
32. Оніщенко Н. М. Правова система: проблеми теорії: Монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002.
33. Оніщенко Н. Нормотактика як складова державної правової політики. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №4.
34. Орехова Т.Р. Соотношение права и экономики: общетеоретические аспекты : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01; Московский государственный университет им. В.М. Ломоносова. М., 2000. 25 с.
35. Першиц А. И., Сирнова Я. С. Этнология права. *Вестник РАН*. 1997. Т. 67. № 9. С. 792–807.
36. Петришин О. Соціально-юридична природа права. *Право України*. 2012. № 1-2.
37. Подковенко Т. О. Антропологічний підхід до права як основа юридичної науки. *Право і суспільство*. 2015. № 2. С. 32-38.
38. Подковенко Т. О. Концепція свободи індивіда у творчості Іммануїла Канта. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер. Юридичні науки. 2015. Вип. 1, т. 1. С. 45-49.

39. Подковенко Т. О. Право в контексті філософсько-правового осмислення. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. К. : НАУ, 2011. № 1 (18). С. 20-23.
40. Подковенко Т. О. Принцип антропоцентризму в контексті сучасного праворозуміння. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. К. : НАУ, 2012. № 2 (23). С. 21-25.
41. Подковенко, Т. О. Роль філософії права у системі сучасного гуманітарного знання. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv.pdf
42. Подковенко Т. Справедливість у системі цінностей права. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. Вип. 4. С. 10-14.
43. Подковенко, Т. О. Ціннісні аспекти права в контексті сучасного праворозуміння. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Сер. Право. 2013. Вип. 21, ч. I, т. 3. С. 252-255.
44. Поляков А.В. Теория права в глобализирующемся обществе: постмодернистская интерпретация. *Правоведение*. СПб. 2007. № 4 (273).
45. Правові системи сучасності. Глобалізація. Демократія. Розвиток / За заг. ред. В.С. Журавського. К., 2003.
46. Рабінович П. Трансформація методології вітчизняного праводержавознавства: досягнення і проблеми. *Юридична Україна*. 2003. № 1. С. 20–25. (Див. також його: Вісник Академії правових наук. 2002. № 4; *Юридичний вісник України*. 2002. № 45. С. 2; Бюлетень Міністерства юстиції України. 2003. № 1.)
47. Ролз Дж. Теория справедливости. [изд 2-е]. М.: ЛКИ, 2010. 536 с.
48. Рулан Норбер. Юридическая антропология. М., 1999. 310 с.
49. Сидоренко О.М. Догма права в сучасній юриспруденції: загальнотеоретичне дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01; Міжнародний гуманітарний університет. О., 2012. 21 с.
50. Ситар І. М. Онтологічні функції права: монографія. Львів : ЛьвівВДУ. 2009. 240 с.
51. Скакун О. Загальна теорія права і держави: проблематизація та переосмислення метатеорії. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №4.
52. Скурихин С.Н. Правовая культура: ценности и антиценности. Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: Тези Міжнародної науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю.М. Оборотова. О.: Фенікс, 2008.
53. Сорокин В. В. Юридическая глобалистика: Учебник. Барнаул, Изд-во «Азбука», 2009. 700 с.
54. Социология права: Учебное пособие/ В. В. Глазырин, Ю. И. Гревцов, В. В. Зенков и др. М.: Юридический Дом «Юстицинформ», 2001.
55. Стовба О. В. Темпоральна онтологія права: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.12 / О. В. Стовба; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2017. 37 с.
56. Урсул А.Д. Глобалистика и глобализационные исследования: становление новых интегративных направлений. *Философская мысль*. 2018. №4. С. 17 - 29.

57. Філософія права. Навчальний посібник / за ред. О.Г. Данильяна. К.: Юрінком Інтер, 2009. 269 с.
58. Філософія права: проблеми та підходи. Навчальний посібник / П.М. Рабінович, С.П. Добрянський, Д.А. Гудима, О.В. Грищук, Т.І. Дудаш, Т.І. Пашук, С.П. Рабінович, Л.В. Ярмол, Ю.І. Анохін. За заг. ред. П.М. Рабіновича. Львів, 2005. 332 с.
59. Хамітов Н.В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту: монографія. К.: ЦУЛ, 2019. 394 с.
60. Щетинин С. А. Правовая глобализация: понятие и основные формы: теоретико-методологические аспекты: автореферат дис. на соискание ученой степени кандидата юридических наук. 12.00.01; Ростов-на-Дону, 2009. 27 с.
61. Вix B. Law: Language and legal determinacy. Oxford, 1993. 212 s.
62. Coase RH, The Firm, the Market and the Law, Chicago and London: The University of Chicago Press, 1988. 341 s.
63. Cover R.M. Narrative, violence, and the law: The essays of Robert Cover/Ed. by Minov M. et. al. Ist paperback ed. Ann Arbor: Univ. Of Michigan press, 1995. 219 s.
64. French R. R. Law and anthropology // Companion to philosophy of law and legal theory. – Oxford, Cambridge, 1996. 25. Lampe Ernst-Joachim. The Position of Anthropology of Law within the Basic Legal Sciences // Law, Life and the Images of Man. Modes of Thought in Modern Legal Theory. Festschrift for Jan M. Broekman / Ed. by Frank Fleerackers, Evert van Leeuwen and Bert van Roermund. Berlin: Duncker & Humblot, 1996. P. 55–63.
65. Gibbons I. Language and the law. N.Y. Longman, 1994. 341 s.
66. Jolan L.M. The language of judges. Chicago; L., The univ. of Chicagopress 1993/
67. Lampe Emst-Joachim. Das Menschenbild des Rechts – Abbild oder Vorbild? // Beiträge zur Rechtsanthropologie. ARSP. 1985. № 22. S. 9 ff.
68. Language and the law. XIV. Longman, 1994. 152 s.
69. Law and anthropology / ed. by Peter Sack. Aldershot [u.a.] :Dartmouth, 1992. XXXI, 527 p.
70. Law, language, and narrative structure. Law and literature. NY, L, 1996 310 s.
71. Matthew H. Theories of Rights: Is There a Third Way? // Oxford Journal of Legal Studies Volume 27, Number 2, Summer 2007. s. 34-59.
72. Ronfani P. L'antropologia giuridica per una sociologia del diritto critica. Sociologia del Diritto. – 1995. – № 22. – P. 155–166.
73. Rouland Norbert. Legal Anthropology / transl. by Philippe G. Planel. Stanford University Press, 1994. VIII, 352 p.
74. Rouland Norbert.. Anthropologie juridique. Paris: Presses Univ. de France, 1988. 496 p.
75. The lawyer and language / Transl. By Carroll R., Harrison D., Uppsala: Uppsalauniv., 1994. 522 s.
76. Winthrop R. H. Dictionary of concepts in cultural anthropology. N.Y., 1991.